

Gods antwoord op het gebed van de armen

Sinds 2017 viert de R.-K. Kerk op de drieëndertigste zondag door het jaar de Werelddag van de Armen. Paus Franciscus stelde deze dag in 2016 in bij de afsluiting van het Heilig Jaar van Barmhartigheid.

De Werelddag van de Armen valt dit jaar op 17 november. Paus Franciscus ontleent dit jaar het thema van de boodschap aan het boek van Jezus Sirach. Het luidt: "Het gebed van de armen stijgt op naar God" (Sirach 21, 5). Met dit motto sluit de paus aan bij het Jaar van het Gebed dat voorafgaat aan het Jubeljaar 2025.

Het boek Jezus Sirach is geschreven in de tweede eeuw voor Christus. De auteur geeft stem aan zijn persoonlijke ervaring met het bidden. "Gedurende zijn levensreis ontdekt hij een van fundamentele waarheden van de openbaring, namelijk dat de armen een bevoorrechte plaats in Gods hart hebben," zo schrijft paus Franciscus. God draagt zorg voor de meest hulpbehoevenden, de armen, de gemarginaliseerden, de lijdenden en degenen die het meest vergeten worden.

In Gods ogen zijn we allemaal arm en hulpbehoevend. We zijn allemaal bedelaars, omdat we zonder God niets zijn. "We leven echter vaak alsof we heer en meester van ons eigen leven zijn," aldus de paus. Hij hekelt de mentaliteit van de hedendaagse maatschappij die van ons eist dat we tot elke prijs "iemand" worden. De paus wijst erop dat dit een gevaarlijke illusie is. "We kunnen niet gelukkig worden door de rechten van anderen te vertrappen. Het geweld veroorzaakt door oorlogen bewijst de arrogantie van hen die zich machtig wanen," aldus paus Franciscus die niet nalaat erop te wijzen dat juist zij arm zijn in de ogen van God.

"In Gods ogen zijn we allemaal arm en hulpbehoevend. We zijn allemaal bedelaars, omdat we zonder God niets zijn."

De paus nodigt ons vervolgens uit in het Jaar van het Gebed het gebed van de armen tot het onze te maken en met hen te bidden. Dit is een uitdaging die we moeten omhelzen en een pastorale activiteit die we moeten voeden. De paus merkt verder op dat "de ergste discriminatie van de armen het ontbreken van zielzorg is. Juist de armen bezitten een speciale openheid voor God. Ze weten dat ze God nodig hebben en we moeten hun Gods vriendschap en zegen aanreiken."

Dit alles vereist volgens paus Franciscus een nederig hart. Nederigheid en armoede gaan vaak samen. De arme kan zich nergens op beroepen en niets claimen. Armen weten dat ze niet op zichzelf kunnen terugvallen, maar dat ze kracht van God ontvangen.

De Werelddag van de Armen heeft inmiddels een vaste plaats op de kerkelijke kalender. De paus spreekt van een "pastorale kans die we niet mogen onderschatten." De Werelddag van de Armen is het geschikte moment initiatieven te nemen om de armen te helpen en de vrijwilligers te ondersteunen die hen bijstaan. Paus Franciscus: "We moeten de Heer danken voor deze vrijwilligers. Zij zijn Gods antwoord op het gebed van de armen." Hij wijst er ons in zijn boodschap ook op dat de armen ons veel te leren hebben, omdat zij in een cultuur die rijkdom op de voorgrond plaatst tegen de stroom in zwemmen en zij laten zien wat essentieel is in ons leven.

Het gebed wordt pas waarachtig als het uitmondt in actie, zo benadrukt de paus. Actie zonder gebed vervalt echter tot een vorm van menslievendheid die zichzelf uitput. De paus citeert in dit verband

zijn voorganger paus Benedictus XVI die schreef dat onze handelingen leeg worden wanneer ze niet gedragen zijn door gebed. In dit verband wijst paus Franciscus op het voorbeeld van Moeder Teresa die constant benadrukte dat haar dienstbaarheid aan de armsten gedragen werd door haar gebedsleven. Toen zij op 26 oktober 1985 de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties toesprak, toonde zij haar rozenkrans en getuigde: "Ik ben enkel een arme zuster die bidt."

De paus raadt ons aan om, wanneer we in aanloop van het komende Heilig Jaar pelgrims van de hoop worden, onszelf tastbare doelen te stellen en de kleine details van de liefde niet te vergeten, zoals het halt houden voor iemand, hem of haar een glimlach schenken of een troostvol woord spreken. "We zijn geroepen om altijd vrienden van de armen te worden en zo te treden in de voetstappen van Jezus," aldus de paus.

door: Hans de Jong